

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ע"מ 13-03-17569 אדיוסיסטמס בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

לפני כב' השופט פרופ' עופר גרוסקופף

אדיוסיסטמס בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד עמית אבן

העותרת

נגד

1. עיריית הוד השרון
ע"י ב"כ עו"ד שלומית גבע

המשיבות

2. י.א. דעת בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אוהד יאראק

פסק דין

תיאור ההליכים

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5 1. העתירה שלפני הוגשה ביום 10.3.13 כנגד החלטותיה של ועדת המכרזים של עיריית הוד השרון
- 6 (להלן: "ועדת המכרזים") מיום 26.2.2013 בקשר לתוצאות מכרז 54/12, שעניינו "ביצוע
- 7 פרויקט הכנה לבחינות בגרות בהוד השרון", אשר פורסם ב- 5.7.2012 (להלן: "המכרז").
- 8 החלטות ועדת המכרזים אותן תקפה העותרת הן החלטה לפסול אותה, והחלטה לקבוע
- 9 כזוכה במכרז את המשיבה 2 (להלן: "חברת דעת"). יצוין כי אין חולק שהחלטות ועדת
- 10 המכרזים בקשר למכרז התקבלו בעיכוב ניכר: כאמור, הדיון המכריע בוועדת המכרזים נערך
- 11 רק בשלהי פברואר 2013, וזאת למרות שהמכרז עסק במתן שירותי הכנה לבגרות החל משנת
- 12 הלימודים תשע"ג (2012 - 2013).
- 13
- 14 2. יחד עם העתירה הגישה העותרת גם בקשה למתן צו ביניים המקפא את תוצאות המכרז,
- 15 ומורה לעירייה להימנע מלהתקשר בהסכם עם הזוכה במכרז, "ו**אם בוצעה התקשרות להורות**
- 16 **על הקפאתו**", והכל עד למתן החלטה בעתירה. בו ביום הוציא סגן הנשיאה, כבוד השופט אילן
- 17 שילה, החלטה בה נקבע "ניתן צו ארעי כמבוקש", ונקבעו מועדים להגשת תגובות לעתירה
- 18 ולדין בה. מכוח החלטה זו, לפי הצהרות שמסרו המשיבות בשלב מאוחר יותר של הדיון,
- 19 הופסק כליל מתן השירותים על ידי חברת דעת, דהיינו לא ניתנו שיעורים על פי קורסי הכנה
- 20 לבגרות שכבר נפתחו ולא נפתחו קורסים חדשים.
- 21

בית המשפט המחוזי מרכז-לד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13-03-17569 אדיוסיסטמס בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

3. ביום 13.3.2013 הוגשה הודעה מטעם עיריית הוד השרון (להלן: "העירייה" ו"הדעת
העירייה", בהתאמה) בה הובהר כי עוד ביום 3.3.2013 נחתם הסכם בין העירייה לבין חברת
דעת (להלן: "ההסכם"), וכי הסכם זה מתייחס לתקופת שמיום 1.9.2012 ועד ליום 31.8.2013.
עוד נמסר כי חברת דעת היא שנתנה את השירותים בהם עוסק המכרז ("שירותי תגבור
בבגרויות") לעירייה במשך 4 השנים שקדמו לפרסום המכרז, וזאת ללא מכרז, וכי רק לקראת
שנת תשע"ג החליטה העירייה לפרסם מכרז בנושא. עם זאת, משהתארכו הליכי המכרז מעל
למזופה, הוחלט לפנות לחברת דעת בבקשה שתמשיך ותפעיל את הקורסים עד לבחירת הזוכה.
לפיכך טענה העירייה שהצו הארעי יוצר מצב חדש "שבו יופסקו הקורסים אותם החלה [חברת
דעת] בתחילת שנת הלימודים. הפסקת התגבור לתלמידים בשלב זה של השנה ובעיצומן של
ההכנות לבחינות המגן, הינה בעלת השלכות משמעותיות לתלמידים ולעירייה". בהמשך
הדברים מסרה העירייה כי היא הבחירה עוד לפני בחירת הזוכה במכרז כי תקופת ההסכם עם
הזוכה במכרז לא תוארך מעבר לשנת הלימודים הנוכחית, וכי היא תפרסם מכרז חדש ביחס
לשנת הלימודים הבאה. לאור כל זאת ביקשה העירייה כי בית המשפט יקבל את הודעת
העירייה, ויקבע "כי על העירייה לקיים את צו המניעה במובן זה שלא תעשה פעולה אקטיבית
בקשר עם המכרז שיהא בכוחה לשנות מהמצב הקיים".
4. בעקבות הודעת העירייה, ומשהתקבלו התייחסויות הצדדים האחרים לתיק, הורה סגן
הנשיאה, כבוד השופט אברהם יעקב, על העברת התיק לטיפול, ועל הקדמת מועד הדיון
במעמד הצדדים בבקשה לצו ביניים ליום 4.4.2013 בשעה 8:30 - יומיים לאחר תום פגרת חג
הפסח.
5. משהועבר התיק לטיפול הוצאתי ביום 24.3.2013 את ההבהרה הבאה ביחס להיקפו של הצו
הארעי: "למען הסר ספק מובהר בזאת כי לא יהיה בצו הארעי שניתן בתיק זה כדי למנוע מתן
שיעורי תגבור מתוכננים שהיו אמורים להינתן עד לדיון שנקבע לעתירה ביום 4.4.2013 (ועד
בכלל)" (להלן: "ההבהרה לצו הארעי").
6. ביום 4.4.2013 קיימתי דיון בבקשה לצו ביניים. במהלך הדיון מסר מנהל אגף החינוך בעיריית
הוד השרון, מר יוסי בייר (להלן: "מנהל אגף החינוך"), כי למיטב ידיעתו כל הקורסים של
הכנה לבגרות בהם עסקינן כבר נפתחו, ודבריו נתמכו גם בדברי באת כוח העירייה, עו"ד
שלומית גבע, אשר ציינה כי "השנה אין יותר קורסים לפתוח" (פרוטוקול 4.4.2013, עמוד 3
שורה 6). נציגי המשיבות שהיו בדיון מסרו אף הם דברים ברוח דומה (וראו דברי בא כוחם שם
עמוד 3 שורה 32 – עמוד 4 שורה 1: "נייח שהקורסים לא נפתחו, כנראה שלא כך הדבר").
לאור הדברים הללו, ובשים לב לכך שהעירייה הצהירה כי בכוונתה לצאת במכרז חדש ביחס
למתן השירותים בשנת הלימודים הבאה, ציינתי בהחלטתי כי נראה שאנו "ניצבים בפני מעשה
עשוי" וזאת במיוחד בשים לב "לאינטרס של התלמידים אשר עתידים לגשת לבגרויות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13-03-17569 אדיוסיסטמס בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

- 1 בחדשים מאי ויוני 2013, ואשר כל התערבות בקורסים הניתנים להם עלולה לפגוע
- 2 בהישגיהם". במצב דברים זה סברתי כי כל שנותר הוא לתת ביטוי בהחלטה להצהרת ב"כ
- 3 העירייה לפיה "המכרז למתן השירותים בשנים תשע"ד ואילך יוצא עד תחילת חודש יוני
- 4 2013, וכי ייעשה כל מאמץ על מנת לבחור את הזוכה במכרז עד סוף חודש יולי 2013", ולקבוע
- 5 הוראות שיאפשרו מעקב אחר מימוש הצהרות אלו.
- 6
- 7 עם זאת, על מנת לוודא כי אכן לפנינו "מעשה עשוי", התבקשו ב"כ העירייה וב"כ חברת דעת
- 8 למסור הודעות לבית המשפט בה יובהר מועד פתיחת קורסי הקיץ, והיחס שבין מועדים אלו
- 9 למועד ההחלטה על הצו הארעי על ידי כבוד השופט שילה. הודעות אלו הוגשו ב- 8.4.13 (להלן: "
- 10 הודעת העירייה" ו- "הודעת חברת דעת", בהתאמה). הודעת העירייה הפנתה לתצהיר מנהל
- 11 אגף החינוך בה נאמר כי "כל הקורסים שהעירייה מעוניינת להפעיל לקראת מועדי הקיץ
- 12 נפתחו זה מכבר ואין בכחנתה לפתוח קורסים נוספים בשנת הלימודים הנוכחית" (ההדגשה
- 13 שלי – ע.ג.), וכי "לא נפתח על ידי העירייה אף קורס בתקופה שמיום מתן צו המניעה
- 14 (שהומצא לעירייה ביום 11.3.2011) ועד ליום החלטת בית המשפט הנכבד מיום 24.3.13".
- 15 הודעת חברת דעת, שהוגשה זמן קצר לאחר הודעת העירייה, כללה טבלה מפורטת בה הובהר
- 16 מועד פתיחת כל קורס וקורס, וכן ההפסקה שקוימה בו לאור הצו הארעי שניתן בתיק.
- 17
- 18 8. לאחר קבלת הודעת העירייה והודעת חברת דעת הגיש ב"כ העותרת ביום 11.4.13 הודעה בה
- 19 הצביע על כך שלפי הודעת חברת דעת שבעה קורסים שחברת דעת מעבירה בעבור העירייה על
- 20 פי ההסכם נפתחו ביום 3.4.2013, דהיינו יום אחד בלבד לפני הדיון בצו המניעה הארעי,
- 21 ובעיצומה של התקופה בה היה בתוקף (להלן: "שבעת הקורסים"). ב"כ העותרת טען כי פתיחת
- 22 שבעת הקורסים הללו היוותה הפרה של הצו הארעי, וביקש כי לאור הפרה זו יקבע כי למצער
- 23 יש לאפשר ללקוחות להעביר את הקורסים הללו.
- 24
- 25 9. ביום 14.4.2013 הגישה חברת דעת הודעה בה הבהירה כי לגישתה פתיחת שבעת הקורסים
- 26 תואמת את ההבהרה לצו הארעי, ועל כן אין בה כל פסול.
- 27
- 28 10. לאחר עיון בהודעות הצדדים ניתנה על ידי ביום 15.4.13 החלטה בה נאמר כי "אכן, התמונה
- 29 המצטיירת ביחס ל-7 הקורסים שנפתחו ביום 3.4.13 מטרידה מאד, הן מבחינת הדרך בה
- 30 נהגו [המשיבות] ביחס לצו הארעי והן ביחס להצהרותיהם בדיון ובהודעת [העירייה]". יחד עם
- 31 זאת, נמנעתי מלהוציא צו ביניים ביחס לקורסים שנפתחו ב 3.4.13, וזאת "בשים לב לטובת
- 32 התלמידים", והסתפקתי בבקשה לקבל מהמשיבות הסברים מדוע אין להטיל עליהן הוצאות
- 33 לטובת אוצר המדינה ולטובת העותרת בשל דרך התנהלותן במסגרת התיק שלפני.
- 34

בית המשפט המחוזי מרכז-לד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13-03-17569 אדיוסיסטמס בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

11. המשיבות הגישו את הסבריהן, בהן חזרו על הטענה כי פתיחת שבעת הקורסים ב- 3.4.2013 נעשתה בהתאם להבהרה לצו הארעי. לשיטתן מאחר שמדובר בקורסים אשר תוכנו מבוטל מועד, ואשר החכנה לקראתם (הן מבחינת איתור ושיבוץ התלמידים הן מבחינת תיאום שעות הלימוד הן מבחינת הערכות חברת דעת להעברת הקורסים) הושלמה עוד בחודש פברואר 2013, הרי שלהבנתם פתיחת שבעת הקורסים היתה בגדר "מתן שיעורי תגבור מתוכננים שהיו אמורים להינתן".

דיון והכרעה

12. בנסיבות שנוצרו, דהיינו מחד גיסא, הכרזת העירייה כי בכוונתה לצאת בכל מקרה למכרז חדש לקראת שנת הלימודים הבאה, ומאידך גיסא, פתיחתם של כל הקורסים שתוכנו לשנת תשע"ג באופן שכל סעד שיכול להינתן בעתירה יביא לפגיעה בהכנת התלמידים לבגרות, אין מנוס מהמסקנה כי העתירה מתייחסת ל"מעשה עשוי", ומטעם זה לא ניתן לתת את הסעדים המתבקשים במסגרתה, ויש לדחותה.

13. ויובהר, אין בדחיית העתירה כדי לחוות דעה ביחס לטענות שהעלתה העותרת בעתירה, או לשלול ממנה את האפשרות להביא את טענותיה ביחס להתנהלות המשיבות במסגרת המכרז בהליך משפטי מתאים. כפי שהובהר, בהליך שלפני לא התבררו טענות העותרת לגופן, ובנסיבות שנוצרו, עתירה מנהלית איננה מתאימה עוד לבירור.

14. אם למרות האמור סברתי שיש מקום להרחיב בתיאור ההליכים שהתנהלו בעתירה זו, הרי זאת מפני שהדבר נחוץ להבהרת החיוב החרגי של המשיבות בהוצאות שבכוונתי להטיל. כידוע, אין זו דרכו של בית משפט לחייב משיבות בהוצאות בעת דחיית עתירה. ואולם, במקרה שלפני, חיוב זה הינו הכרחי לאור דרך התנהלות המשיבות, ובמיוחד עיריית הוד השרון, ועל מנת לשדר מסר ברור ביחס לחובתם של מתדיינים, ובראשם רשויות הציבור, לפעול בתום לב במסגרת הליכים משפטיים.

15. במסגרת העתירה שלפני פעלו שתי המשיבות בחוסר תום לב מובהק, לפחות בשני הקשרים דיוניים, והעירייה הגדילה לעשות, ונהגה בחוסר תום לב חמור גם בעניין נוסף.

ראשית, העירייה וחברת דעת נתנו להבהרה לצו הארעי פירוש מרחיב, ובלתי סביר בעיני, מתוך מטרה ברורה להתחמק מתחולת הצו הארעי, ולהביא לכך שהדיון בעתירה יייתר (כפי שאכן ארע בפועל). ודוק, ההבהרה לצו הארעי ניתנה לאור בקשת העירייה שהצביעה על תנאי בהפסקת קורסים שנפתחו, והיא (קרי, ההבהרה לצו הארעי) מתירה במפורש "מתן שיעורי תגבור מתוכננים", ולא מזכירה כלל פתיחת קורסים חדשים. דרושה מידה רבה של היתממות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13-03-17569 אדיוסיסטמס בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

1 על מנת לתת להחלטה זו את הפרשנות שנתנו לה המשיבות, ומידה רבה של תמימות על מנת
2 להאמין כי הדבר נעשה בתום לב. לכל הפחות ניתן היה לצפות מהמשיבות, ובמיוחד מרשות
3 ציבורית כדוגמת עיריית הוד השרון, כי אם באמת ובתמים סברו כי יש אפשרות שכוונת בית
4 המשפט הייתה להכשיר גם פתיחת קורסים חדשים, שיבהירו בהודעה לבית המשפט כי זו
5 הפרשנות שהן נותנות להבהרה לצו הארעי. המשיבות לא עשו כן, אלא בחרו לפעול על דעת
6 עצמן, ובהסתר, באופן שיעמיד את העותרים ובית המשפט בפני עובדה מוגמרת. בכך הפרו
7 המשיבות בראשונה את חובת תום הלב.
8
9 שנית, העירייה וחברת דעת יצרו במהלך הדיון לפני ביום 4.4.13 מצג שיש בו כדי להטעות בדבר
10 פתיחת הקורסים, וזאת כאשר ציינו כי למיטב ידיעתם כל הקורסים נפתחו, אך נמנעו מלציין
11 כי חלקם נפתחו פחות מ- 24 שעות לפני הדיון. כידוע, "חצי אמת יכולה להיות גרושה משקר
12 מלא. כשאדם מגלה טפח מן האמת, אך מכסה טפחיים, הרי עלולה התמונה הכללית להיות
13 שונה לחלוטין מהמציאות" (דברי פרופ' זאב צלטנר כפי שצוטטו בע"א 494/74 חברת בית
14 החשמונאים מס' 96 – 97 בע"מ נ' אהרתי, פ"ד (2) 141, 145 (1976)). זהו המצב בענייננו.
15 הצהרת ב"כ העירייה לבית המשפט כי "השנה אין יותר קורסים לפתוח" היא הצהרה
16 מתחמקת ובלתי ראויה, בהיעתן העובדה שבוודאי הייתה ידועה למשיבות בזמן הדיון, כי שבעה
17 מהקורסים הללו נפתחו יום אחד בלבד לפני הדיון. מתדיין הוגן ותם לב, אשר סבור בכנות כי
18 הוא פועל על פי הנחיות בית המשפט, לא היה נמנע במפגיע מלמסור מידע זה. אין זאת אלא
19 שהמשיבות בחרו לגלות טפח ולהסתיר טפחיים, משום שחששו כי חשיפת התמונה הנכונה
20 עלולה לעורר תהיות בדבר דרך פעולתן, ולשלול מהן את הטענה כי עסקין ב"מעשה עשוי". בכך
21 הפרו המשיבות בשנית את חובת תום הלב בהתנהלותן הדיונית.
22
23 ולבסוף, ועניין זה מתייחס לעירייה בלבד, גם במסגרת ההודעה שניתנה על פי החלטת בית
24 המשפט בדיון ממשיכה העירייה במדיניות ההסתרה וחוסר תום הלב (וזאת בניגוד לחברת דעת,
25 שבשלב זה חשפה את מלוא הנתונים לפני בית המשפט). תצהיר מנהל אגף החינוך כולל בחובו
26 אמירה, שבלשון נקייה ניתן לכנותה "בלתי מדויקת" לפיה "כל הקורסים שהעירייה מעוניינת
27 להפעיל לקראת מועדי הקיץ נפתחו זה מכבר" (ההדגשה שלי), וזאת כאשר שבעה קורסים
28 נפתחו חמישה ימים בלבד לפני מתן התצהיר. אמירה זו, אליה נלווה ניסוח פתלתל ביחס
29 לעיתוי פתיחת הקורסים ("לא נפתח על ידי העירייה אף קורס בתקופה שמיום מתן צו המניעה
30 (שהומצא לעירייה ביום 11.3.2011) ועד ליום החלטת בית המשפט הנכבד מיום 24.3.13" –
31 שוב מבלי לציין שלאחר חבהרת הצו הארעי נפתחו שבעה קורסים) מהווה הפרה שלישית
32 במספר, של חובת תום הלב בהתנהלותה הדיונית של העירייה.
33
34
35

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13-03-17569 אדיוסיסטמס בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

16. בדברי לעיל הדגשתי, ואני רואה לנכון לחזור ולהדגיש בשלב זה, את החומרה היתרה שיש ליחס לעובדה כי עיקר הפסול בהתנהלות הדיונית בתיק שלפני היא של רשות ציבורית. אכן, חובת תום הלב הדיונית מוטלת על כל המתדיינים, פרטיים כציבוריים. ואולם, העובדה שרשות ציבורית, כדוגמת עיריית הוד השרון, התנהלה בהליכים משפטיים בחוסר תום לב מובהק, בכך שנהגה באופן מתחמק ביחס לצווי בית משפט, ובחרה להסתיר את האמת מפניו, היא חמורה שבעתיים.
17. כאשר מתדיין מתנהל בחוסר תום לב דיוני, נתונים לבית המשפט כלים שונים, שתכליתם לספק תגובה נאותה לדרך ההתנהלות הפסולה. במקרה שלפני, אני סבור כי התגובה ההולמת היא במישור פסיקת הוצאות לטובת העותר, שעתירתו הפכה ל"מעשה עשוי" בשל דרך ההתנהלות הפסולה של המשיבות.
18. יצוין כי שקלתי להטיל במקרה שלפני גם הוצאות לטובת אוצר המדינה, וזאת בנוסף להוצאות לטובת העותר. ואולם, מאחר שתקנות סדר הדין האזרחי מאפשרות הטלת הוצאות מסוג זה רק בגין הארכת הדיון (ראו תקנה 514 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984), וקיימת אי בהירות בפסיקה אם קיימת סמכות טבועה לפסוק הוצאות לטובת אוצר המדינה המאפשרת לחרוג מסמכות זו (ראו רע"א 1514/06 תדיראן מוצרי צריכה בע"מ נ' שאל (ניתן ב- 24.4.2006)), החלטתי להימנע מלעשות כן. אציין עם זאת, כי לשיטתי ניתן להטיל הוצאות כאלו במקרה כמו זה שלפני כסעד ראוי בגין הפרת עקרון תום הלב (השוו בג"צ 59/80 שירותי תחבורה ב"ש נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד לה (1) 828, 838 – 840 (1980). כן ראו פסקה 13 ברע"א 6658/09 מולטילוק בע"מ נ' רב בריח (08) תעשיות בע"מ (ניתן ב- 12.1.2010)).

סוף דבר

19. דינה של עתירה זו להידחות מאחר ועניינה "מעשה (שהפך) עשוי".
20. מהטעמים שפורטו לעיל מצאתי לנכון להטיל על המשיבות לשאת בהוצאות העותרת במסגרת הליכים אלו בסכומים המפורטים להלן:
- א. המשיבה 1, עיריית הוד השרון, תישא בהוצאות העותרת בסכום של 100 אלף ₪.
- ב. המשיבה 2, חברת דעת, תישא בהוצאות העותרת בסכום של 50 אלף ₪.
- מובהר כי סכומי ההוצאות הם מצטברים וכוללים מע"מ.

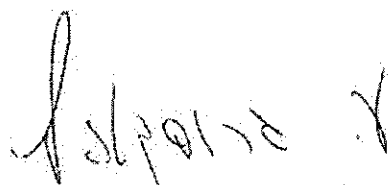
בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 17569-03-13 אדיוסיסטמס בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

1
2 21. עיריית הוד השרון תמסור עד ליום 31.7.13 הודעה בדבר מימוש הצהרותיה לפרוטוקול הדיון
3 מיום 4.4.13 ביחס להוצאת מכרז חדש לביצוע פרויקט הכנה לבחינות בגרות.
4

5 תז"פ 1.8.2013.

6
7
8 ניתן היום, ד' סיון תשע"ג, 13 מאי 2013, בהעדר הצדדים.
9
10
11

פרופ' עוזר גרוסקופף, שופט

12
13
14